

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania Z. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o zasiłek chorobowy, zobowiązanie do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku
chorobowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt VII Ua (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł., wyrokiem z 5 marca 2015 r., zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 26 czerwca 2014 r. i przyznał wnioskodawcy Z. K. prawo do zasiłku chorobowego za okresy: 1 stycznia 2007 r. – 26 marca 2007 r.; 6 lipca 2007 r. – 15 sierpnia 2007 r.; 16 października 2007 r. – 2 kwietnia 2008 r.; 9 lipca 2008 r. – 22 lipca 2008 r.; 6 stycznia 2009 r. – 6 lipca 2009 r.; 2 października 2009 r. – 1 kwietnia 2010 r.; 2 lipca 2010 r. – 25 lipca 2010 r.; 21 września 2010 r. – 25 lutego 2011 r.; 31 maja 2011 r. – 20 lipca 2011 r.; 19 września 2011 r. – 27

stycznia 2012 r., nie zobowiązując go do zwrotu zasiłku pobranego za okresy 28 stycznia 2009 r. – 6 lipca 2009 r.; 2 października 2009 r. – 1 kwietnia 2010 r. 2 lipca 2010 r. – 25 lipca 2010 r.; 21 września 2010 r. – 25 lutego 2011 r.; 31 maja 2011 r. – 20 lipca 2011 r.; 19 września 2011 r. – 27 stycznia 2012 r. (pkt 1 wyroku).

Na skutek apelacji organu rentowego, Sąd Okręgowy w Ł., wyrokiem z 25 czerwca 2015 r., uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 1 i umorzył postępowania w zakresie ustalenia prawa do zasiłku chorobowego za wskazane w wyroku okresy; w pozostałej części apelację oddalił.

Umarzając postępowania Sąd drugiej instancji wskazał, że, jak wynikało z treści odwołania, Z. K. kwestionował zaskarżoną decyzję ZUS w części, tj. wyłącznie, co do rozstrzygnięcia o zobowiązaniu do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za wskazane w decyzji okresy wraz z ustawowymi odsetkami. Nie negował natomiast wskazanej decyzji w zakresie odmowy prawa do zasiłku chorobowego. Zmieniając decyzję przez przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku Sąd pierwszej instancji orzekł poza kognicją, którą wyznacza zakres odwołania.

Oddalając apelację organu rentowego w pozostałej części, Sąd drugiej instancji przyjął, że odwołujący nie pobierał świadczeń ze świadomością, że są one nienależne; nie podejmował także działań mogących wprowadzić organ rentowy w błąd, co do okoliczności uzasadniających wypłatę mu zasiłku chorobowego. Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy nie wykazał, by odwołujący się był pouczony o braku prawa do pobierania świadczenia, ponadto by wnioskodawca uzyskał świadczenie na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie. W ocenie Sądu drugiej instancji, okoliczność, że działalność Z. K. była wpisana do ewidencji działalności gospodarczej a odwołujący się obliczał i rozliczał składki ubezpieczeniowe za jedynie krótkie okresy między zwolnieniami lekarskimi, celem utrzymania tytułu do ubezpieczenia społecznego oraz systematycznie korzystał ze świadczeń chorobowych, nie dowodzi samoistnie, że odwołujący miał przekonania o tym, że prowadzona przez niego działalność jest fikcyjna i nie stanowi tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Przez szereg

lat składał wszystkie wymagane prawem dokumenty, a organ rentowy nie podniósł w tym okresie, że z dokumentów tych wynika brak prawa do świadczenia.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. wniósł organ rentowy, zaskarżając wyrok w części dotyczącej oddalenia apelacji. Jako podstawę kasacyjną wskazał naruszenie prawa materialnego tj. art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.). Powołując się na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na oczywiste uzasadnienie skargi. Przedstawił także istotne zagadnienie prawne, czy w sytuacji, w której świadczenia zasiłkowe zostają wypłacane w związku ze składaniem do organu rentowego dokumentacji potwierdzającej prowadzenie działalności gospodarczej mimo tego, że taka działalność nie jest prowadzona, następuje pobranie nienależnych świadczeń przyznanych na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie przez osobę pobierającą świadczenia? Ponadto wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości tj. art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej przez ustalenie, czy w sytuacji, w której świadczenia zasiłkowe zostają wypłacane w związku ze składaniem do organu rentowego dokumentacji potwierdzającej prowadzenie działalności gospodarczej mimo tego, że taka działalność nie jest prowadzona następuje pobranie nienależnych świadczeń przyznanych na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, odwołujący się Z. K. wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, a na wypadek nieodrżucenia skargi – o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi. Ponadto wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów

postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania złożony przez organ rentowy mimo wezwania do uzupełnienia braków formalnych skargi, nie zawiera stosownego uzasadnienia, argumentującego zaistnienie jakiegokolwiek z powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący za każdym razem odnosi się do zastosowania normy wyrażonej w art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej. Nie jest możliwe jednak jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec

czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste. (tak: w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi skarżący powołuje jedynie określone ustalenia faktyczne, bez jakiegokolwiek argumentacji prawniczej pozwalającej na stwierdzenie, że wyrok Sądu odwoławczego jest *prima vista* wadliwy. Ponadto nie uzasadnia w żaden sposób ani istotnego zagadnienia prawnego, ani potrzeby wykładni przepisu prawa budzącego poważne wątpliwości. Istotne zagadnienie prawne występuje, gdy wskazywana kwestia prawna ma niemałe znaczenie dla systemu i rozwoju prawa. Chodzi więc nie tylko o określoną staranność i wysiłek w jego zredagowaniu, ale przede wszystkim o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa i wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, który może być uznany za istotne zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2012 r., II PK 303/11, LEX nr 1214581).

W związku z powyższym, skarżący nie wykazał żadnej z powołanych we wniosku okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, tym samym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.